

DIRECCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: Cadena de Cort, núm. 11.—PALMA.

SUMARI—*Llanderades*, per el Sen Murtó.—Notícies històriques.—*La Sinia*, per P. A. Magraner.—*Réplica*, per Un lulista modern.—Sants y festes.—*A la Beata Catalina Tomás*, per Miquel V. Amer.—*A nostro Sant Pare*.—*¡Arruxa pollets!* per el Sen Roélla.—*A la Beata Catalina*, per B. Ferrá.—*Una creu monumental*.—*Cronicó*.—*Cançons dels Segadors* (continuació) per Mossen Manuel.—*Rebut y agrahit*.—*Entreteniments*.—*Anuncis*.

LLANDERADES

CONTA el Sagrat Evangeli que per dues vegades pujant el Bon Jesús al Temple sant de Jerusalem y veent profanada la casa de Deu ab el tráfeh dels qui compraven y venien dins aquella part del Temple qui s' anomenava la clasta dels Gentils, tota encesa la seua cara y tot espietjantli sos ulls, prengué una llandera y a llanderades tregué tothom defora, mentres deya tot conmogut y ab tò de gran autoritat; arruix, fora d' aquí, la meua casa es casa d' oració y voltros l' haveu feta una còva de lladres.

Lo que feu el Bon Jesús an el Temple de Jerusalem, ho porien fer cada día dins les nostres esglésies, tot sovint profanades ab los modos y maneres tan inconvenients ab que s' hi presentan y s' hi están arreu, arreu, molts y moltes que més valdría seguessin a casseua y al manco no escandalisarian ab el seu mal exemple la piedat sensilla y la devoció verdadera qu' encare gracies a Deu no s' es abolida del tot entre noltros.

No volém tractar aquesta qüestió desde el punt de vista moral o sia del gran pecat que cometen devant Deu els profanadors del seu Temple y de la venjança que n' ha de pendre Éll un día, com ho demostran els modos com arruixá del Temple de Jerusalem sos profanadors, perque aixó es més propi d' un sermó que de les columnes d' un setmanari católich; nos pareix més escaigut tractar dels profanadors

dels nostres temples desde el punt de vista de l' educació y bona criança, quines regles apar que tenen del tot olvidades quant posen peu dins l' Esglesia moltets qui a caseua y per ahontsevuya son del tot remirats y observadors estremosos en los més petits detalls de les regles d' urbanidat y bona educació.

Hi ha persones tan fines y ben educades que arriben a ser empalagoses ab tans de *cumpliments*, les seues paraules tot mel y sucre, netes com un ivori y de maneres tan estudiades que poren passar per modelos de finura y bona criança y si les observau dins l' església vos feis creus de veureles tan grosseres y mal educades.

Mirau sino aquests *pollos* criats dins l' alta escola d' educació, com s' están a l' Esglesia a una d' aquestes misses de derrera hora o a una d' aquestes funcions de tò; si es que no fan la *Rúa* per dedins l' Esglesia com si estassen a la Rambla o en el Born, los veureu asseguts a un banch, en postures tan impropies e inconvenients que se guardarían pròu de tenirles estant de visita a casa d' un amich per confiança que a la casa tenguesin y aixís xerrant y rient sempre seguit, tot distrets, mirant d' aquí y d' allá sense tenir un moment d' aturay mentres se celebra el Sant Sacrifici o se predica se divina paraula, aixís profanan ab la seua grosería el temple sant. Quant un los veu y los observa per poch que estimi l' honra deguda a la casa de Deu y sia un poch zelós de la seua gloria, se sent justament irritat quantra tals profanacions y li venen a la boca aquelles mateixes paraules del Salvador, als profanadors del Temple Sant de Jerusalem. Arruix, fora d' aquí, no fassu un mercat y còva de lladres, la qu' es casa d' alabança y oració.

Y d' aquestes senyores y senyoretetes ¿Qué direm? ¿No es profanar també el temple sant

presentarse, enlestides, alhacades y perfumades de sa mateixa manera que s'enlesteixen y perfumen per assistir al passeig o an el teatro?

Sa llix a s' historia de l' Esglesia, que un día el Sant Arcabisbe de Milá S. Ambrós veu una gran dama qui tota empirifollada entrava dins l' Esglesia y no poguent sufrir lujo tan estremat s' hi acosta y li diu: Senyora ¿ahont anau? A l' Esglesia li respon. Ah! contesta el Sant, pensava anaveu a un ball o al teatro, perque el vestit que duys y aquest ayre de vanidat que vos acompanya es més propi d' un teatro que del temple sant de Deu, y llavors alçant la veu y ab tò d' autoridat li diu: Tornau a cavostra y plorau els vostres pecats y els desordes de la vostra vida y no vos torneu atrevir a venir a l' Esglesia a profanar ab el vostro lujo e inmodestia la Majestat de Deu.

¿No es insultar a Cristo que va naixer pobre y visqué pobre y pobre morí, venir y presentarse devant Ell rossegant aquest lujo, acompanyat de tant d' orgull y vanidat? ¿No profana la santedat del seu temple aquest ayre inmodest, casi desvergonyat, ab que se presentan tot sovint a l' Esglesia, moltes senyores y senyoretetes cristianes?

Arruix, fora d' aquí les podrien dir també com ho va dir el Bon Jesús als mercaders del Temple, l' Esglesia no es un mercat, ni una fira, no es un teatro o passeig, es la casa de Deu y lloch sant de reculliment y oració.

A cops de llandera tregué el Bon Jesús els profanadors del Temple de Jerusalem: per els profanadors de les seues Esglesies te reservats a l' altra vida penes eternes, perque ha dit lo Apóstol aquestes paraules: «Qui profana el temple de Deu, el Senyor el durá a perdre per a sempre» Alerta idò an aquesta llanderada, que allá ahont cau fibbla y mata.

EL SEN MURTÓ.

NOTICIES HISTORIQVES

Any 1310.—Día 26 de Juriol en la Judea el transit de Sant' Ana, mare de María Santíssima, en memòria de la qual el rey En Jaume de Mallorca, li dedicá, dit any, la capella del seu real palau a Palma, dotantla convenientment y fundant per son servey set capallenies.

El gremi de estiradors de la ciutat la escullí per patrona.

Día primer d' Agost, a Llubí, la festa de Sant Feliu mártir, titular de la seua iglesia, a qui maná atormentar, el governador Daciá, fins a ferlo morir per Cristo devés Girona, ahont se li dedicá un temple y un convent de monjos del Cister. Havent prês part, son Abat, en la conquesta de Mallorca acompanyant al Rey En Jaume, heredá gran porció de terra a Llubí; y fou establida per conradores, que ab el temps formaren dit poble, erigint, l' any 1701, un oratori a son sant patró, posanthi reserva y pila bautismal uns xexanta anys després.

LA SÍNIA

Quant era jovensana,
que bufava á n' es bròu,
pujaya aygo romana,
fenícia y africana
més que no 'n plòu;
més ara que som vella
no 'n trèch per fé escudella,
y quant n' arrib
pròu, roy seguit s' esplaya
per fóra la ventaya;
ñiouñ... ñiñip.

Três gegants m' inventaren,
fará uns três mil anys;
tots três me trabayaren,
y, llesta, aquí 'm posaren
per prende 'ls banys:
el primé, (havía nom Trodes),
picant me fé les rodes
amb barrerons,
y 'm fé engraná amb estaques
que tocan les matraques;
ta... ta... tra... ñiaons.

L' altre gegant, Golabre,
qu' era 'l més vey dels três,
barbut y peus de cabre,
me vá emberdissá l' abre
tan llarch còm és,
y còm es qui hu vòl veure
diuen s' ho ha de beure,
ja hi va rodá,
clavant á sa cabota
aqueixa gran barrota;
ñii... ñiñ... ñiñá.

En Clòi lo contemplava
badant, tal còm heu cont;
li veyen fer la bava,
y á estones se passava
sa má p' es front;
fins qu' á força de mufos
els afuats cadrífos
va descubrí,
y amb una gran cadena
m' en penjá una vintena;
ri... ñia... u... niñí.

Sintada y ben posada,
(sempre hu tendré present)
junyiren ne Gelada:
somera devellada
de s' uy d' es vent,
qu' investí de manera
que tot, barra y llendera
sen ho va dú;
al punt heu adobaren,
y la bístia aclucaren;
ra... rra... ñiñ... ñiú.

De llevò ensá fas veta,
y amb aygo trempoleix,
umplint á la raseta
la llarga pastereta
y el safereix;
y quant el sòl ja tomba
cayguent còm una bomba
á dins la má,
unesch la nit al día.
seguint la canturia:
nirr... i... ñiñá.

P. A. M.

POLEMÍQUES

Réplica

Bon amich ha trobat l' autor del trabay aludit incidentalment en nostre article POLEMÍQUES del 3 corrent, a n'a qui ténim la satisfacció de contestar, en consideració no sols a son fi caritatiu de defensar al ausent, sino al de averiguar la veritat.

La pregunta formulada per *Jonathás* en son article publicat en el *Diario de Mallorca*, dia 18 de Juliol corrent, diu: «Si es cierto que cayó en errores nuestro Beato al desarrollar su argumentación, como lo probó el compañero hoy ausente ¿qué norma debe seguirse en un trabajo crítico como es el controvertido?» La contestació ja la donarem abans en nostre article; pero no satisfá a nostre contrincant, perque, diu, donar al textes Iulians interpretació benigna o explicació ortodoxa «esto es falsear la crítica.» Anem per parts.

Noltros creim que fins el present tan sols hi ha desavenencia en les paraules, poch estudiades per abdos contrincants. Confessam qu' una *interpretació benigna* (haviam de dir *exacte*) dels textes Iulians no está del tot conforme ab la crítica, inflexible com la veritat; pero l' explicació ortodoxa del textes d' un autor soberanament catòlich (encara que no ho pascan) entra de plé dins les regles de la crítica y per axò serveix. Perque la crítica no es un mol-lo o mesura devallada del cel, al qual s' hajan d' ajustá les accions y documents de sigles que ja passaren; sino qu' ella s' ha de ajustar en mitx de la seua inflexibilitat, a les circumstancies de temps, lloch, persones, fi que se proposen y medis de que disponen, estil, textes, contexte, etc. etc. y, considerantho tot, judicar sens preocupació, pero sens despreciar res que pugua dur una pedra al edifici de la veritat: de modo que se judich al autor per sos escrits y ses obres, y no se jutjen los escrits sens les obres, ni l' autor: ni se formen dos judicis separats, sino un sol. La matexa balança de la crítica que en un sigle pesarà una acció en un sentit, canviant el temps, lloch y tendencies, la pesarà d' altre manera, perque les matexes balances cauen més o manco segons els pesos. Axò es nostro humil sentir en materia de trabays crítichs.

Anem ara a nostre adversari. Qualsevol que llegesca del Beato que *gravissimos offendit errores, vitiis non caret et equidem gravissimis, errat præterea et graviter errat*, y qu' els seus defensors no están exents de preocupacions, més cla, que van errats o calats per aigo, s' ha de figurá que nostre Mestre era un cabessut, seguidor de son propi parê, que, sens consideracions a nigu ni ascóltar rahons, feya sempre son cap avant en materia de ciencias, donant gat per llebre a tot lo mon. Com están aquí! O aquesta gravetat comparativa y superlativa se refereix als defectes d' argumentació (que no negam) pero que no hi veim motiu per calificar tant durament, ni tant sols per anomenarlos errors; o se refereix a l' eterna disputa sobre la suposada demostració rahonable dels misteris de la fe, y en aquest cas negam en redó les apreciacions de son autor coma gratuïtes; pero no porêm admetre polémica sobre aquest punt, perque tot quant se pugua dir ja está dit y repetit, tant en lo que se relaciona a ses tendencies en aquest sentit (que pareix no 's poren negar en absolut) com en s' immunitat d' error fins y tot

dins aquest suposit. (1) ¿Per qué en eix cas no s' acudeix al *fides quærens intellectum* de St. Anselm? M' apareix no demanar molt. A S. Joan Crysostom no li mancá un St. Agustí qu' explicá s' intenció d' aquell, relativa al baptisme dels pàrvulos, que, tal com estava redactada en llurs textes, deya tot lo contrari. (2) St. Tomás interpretá a St. Agustí en molts de passatjes de sentit molt duptós, no per la redacció sino per sa doctrina (3) y el mateix St. Agustí s' explica a éll mateix en diferents llibres, veent el perill que corrian els llegents, (4) com ho fá també nostro Beato respecte de la demostració dels misteris.

Y are preguntam noltros: ¿obraren conforme o quantra la crítica aquests S. S. Pares, interpretant l' intenció dels seus predecessors quant ses paraules, o no l' expresaven bé, o deyen una cosa diferent, o contraria a lo que devían? Pues lo que aquests feren es lo que demanam qu' es fassa ab nostre Sant. Axò volguerem expressar ab l' interpretació *benigne*, que, en veritat, es més de justicia que de gracia: per lo qual are deim *exacte*. Exacte, sí, perque no se jutja bé a una obra de propaganda, que no es exclusivament científica, quant se judica separadament el cor y el cap de son autor. No comprenem quin judici se pot formar d' un autor que, enardit ab l' amor de Deu, ensenyi errors per totes parts: per descriure un monstre no s' en necessita més. Creim per tant que cauria molt bé ab la crítica una petita observació, dient que: si el B. Ramon hagués escrit després del Concili Vaticá segurament no hauria indicat algunes tendencies, com ho fe sis sigles abans: axí com no 's pot culpar a Joan Duns Scot per no haver seguit en alguns punts doctrinals propis les prescripcions de l' encíclica *Æterni Patris* de Lleó XIII, ni molts de tòlechs, abans del concili de Trento, haurian escrit lo qu' escrigueren si haguessen escrit després de celebrat.

Una simple observació per acabar. Les disputes escolástiques, especialment sobre asuntos que, de sa propia naturalesa, son opinables y controvertibles se presten a allargarse *usque in infinitum*; y no som noltros de l' opinió d' aquells qui creuen que te rahó el qui escriu el darré article.

UN LULISTA MODERN

SANTS Y FESTES

DE LA PRESENT SETMANA

Dia 29.—Dilluns.—Sta. Marta, vg.

Dia 30.—Dimars.—S. Abdón y S. Senen, mars.

Dia 31.—Dimecres.—S. Ignaci de Loyola, fdr.

AGOST

Dia 1.—Dijous.—S. Pere *ad-vincula* y S. Feliu, mr.

Dia 2.—Divenres.—Ntra. Senyora dels Angels.

Dia 3.—Dissapte.—L' invenció de S. Esteva, proto-mr.

Dia 4.—*Diurnenge*. ✠—S. Domingo de Guzman, cfr. y fdr.

(1) Qui vulga veure lo que hi ha respecte d' aquest punt veja les *Vindicie Lulliane* del P. Pasqual, cap. XXXIX, pag. 673 del tom 2 y Dissert. 1.ª pag. 9 del tom 3 y tom 4 pags. 322 y 387.

(2) Contra Julianum, lib. 1.º cap. 6 núm. 22.

(3) Vide el passatge de les Confes. lib. XII cap. 25 interpretat en la Sum. Theol. P. I cap. 84 a. 5.

(4) Cap. 16 lib. 9 de Genesi ad litt.

A la Beata Catalina Tomás

Quant era molt petit, ¡oh Verge Santa!
Tot m'alegrava al escoltar ton nom,
lo dia de la Beata Catalina
n'era dia de festa per tot hom.

Ma mare 'm duya ab mos germans a veure 't
per alabarte alçant lo cor a Deu,
siau com la Beata humils, deya 'ns mon pare,
l'avia 'ns contava algún miracle teu.

Y tots plegats quant se 'n venia 'l vespre
veyam passar lo carro triunfal
ahont d'àngels coronada resplandías
ab gloria de puresa angelical.

Endamassada ta carrera, 'ls nobles
barons t'obrian pas ab llurs maçers,
y descubert lo cap, tots t'aclamavan
gloriant te, menestrals y cavallers.

Vuy desolat anyor la terra aymada
per qui, hont 'ms trob, de bades jo somí,
fins les pedres, infant, me conexien,
res coneix are, ni 'm coneix a mí.

Llavors, quant dins la copa de la vida
trobava per ma set vinagre y fèl,
per no restá ab lo cor sens esperança
bastava 'm axecar los ulls al cel.

Que vey a allí a Jesús dalt la montanya
oferintli consol a mon cor trist
y ab bé de germandat me parexia
qu'omplia 'l mon la veu de Jesucrist.

Y ab ulls d'infant mirava altra vegada
la terra de mon cor y son espay,
y un amich me semblava tot quant vey,
un amich que no hagués de perdre may.

Ben lluny ja d'aquell temps, veig que illumina
ta Providencia encara a tot lo mon,
força de Deu que en la creació amagada
si falta estèrils les de l'home son.

Y al mon guaytant de l'ànima, en tot segle
que puga deslliurarla de la mort
sols veig l'amor a Deu y a ne 'l prohisme,
lley única de pau y de conhort.

Mes ¡ay! també de l'univers tot poble
veig que trepitja del Criador la lley:
l'home cridat per Deu a vida eterna
s'estima més esser de mort lo rey.

Y altres generacions veig que s'en venen
y empenyen a la mort les que se 'n van,
les llums que a n'aquest mon venen a encendre
sols una nit feresta durarán.

¡Oh Beata Catalina! ¡oh Verge Santa!
Miracle de la fe de mon pays,
tú qui ab lo nom de Deu lo mal venceres
mira 'ns ab ulls de pau del paradís.

Tú que ja de petita despartías
les mans armades d'homeyers coltells
mira 'ls dos mons ahont senyoreja Espanya,
mira a sos fills, mira a la mort entr'ells.

Terra Sagrada ja no hi ha ni temples
ahont puga l'hom trametre a Deu son plant,
y en mig de la colrada dels incendis
la mare ha de morir ab son infant...

¡Oh Beata Catalina! ¡oh Verge Santa!
Obri 'l tresor de l'eternal amor
y que 'l contempli l'humana natura
qué torna avuy a vendre son Senyor.

Barcelona Juny 1874.

MIGUEL V. AMER

A NOSTRO SANT PARE

PROP de vint y cinch anys ja fa que per la mi-
sericordia del Senyor dins el cel de l'Iglesia
hi llúu ab resplandors de virtuts, ciencia y pru-
dencia admirables l'estel puríssim, nostron vol-
gut Lleó XIII, tal vegada el més respectat y es-
timat de tots els Papes. Ha arribat ja a una vellesa
maravellosa y plena de vida; tants d'anys de so-
portar el pes fexuch del govern de tota l'Iglesia
no ha pogut abatre la firmesa de son esperit; el
seu còs es ja com la canya feble qu'es vincla al
bes de l'oratjol; viu casi per miracle y la seva
vida dependeix d'un no res; emperò el seu espe-
rit, la seva inteligencia, el seu cor son vigorosos
y robuts com si estás a la flor de sos dies; es ja
com una ànima que viu casi sense cos; par que
tenga les dots maravelloses d'un àngel. Mentres
ell ha regida la barqueta de S. Pere fortes turbo-
nades l'han sobatuda, tempestats esfaraidores ha
axecades quantre ella l'impiedat, ha passades llar-
gues hores d'angoxa y perill, però l'ardit y ex-
pert patró ab la fortaleça y enginy de lo Esperit
Sant, ab l'ajuda de la Verge Santíssima, a qui
molt estima y de qui ha fet més devot el cristia-
nisme, entre esculls y rocam sempre l'ha duyta a
bon port. Preciosa y d'interés molt gran es la
seva vida per l'Iglesia, ben acreeador es a l'esti-
mació de tots els faels, just es donchs que ara que
s'acosta l'aniversari vintycinquè de son pontifi-
cat, que tots els cristians preguin a Deu que li
conservi per el be de l'Iglesia la seva vida, y ja
que li fa aquesta mercé que pochs Papes han lo-
grada, que se'n alegrin y mostrin son goig ab fes-
tes públiques en tal diada. Axò es lo que comana
ab una circular a tots els Bisbes l'Eminent Car-
denal Vicari. Ben segurs qu'els mallorquins sa-
brán respondre axis com cal a la seva veu, y per
ajudar a fins tan sants y nobles MALLORCA DOMI-
NICAL transcriu avuy les belles y prou escaygudes
pregaries que l'Iglesia endreça a Deu per son
Pontífice a la lletania de tots els Sants.

Diven axis:

«PREGUEM A DEU PER NOSTRON PONTÍFICE. Qu'el
Senyor nos lo conservi y l'umpli de vida; qu'el
fassa ditxós a la terra y no permeta que caygui
en poder de sos inimichs.

¡Oh Deu Omnipotent y etern! teniu piedat de
vostron fael sirvent, Lleó XIII, nostron Pontífice
y guiauulo, segons vostra clemencia per vías de
salvació eterna; perque, aydant vos, repia tota
mercé del cel, y sempre vulla lo que eus es pla-
çent y ab tota virtut y fortaleça ho puga dur a
bon terme, per los mérits de Cristo Senyor nos-
tre. Axí sia.»

¡Arruxa pollets!

PAREIX que ses bruixes van en rauja: ho deym perque mos consta qu' una que caplleva per s' arraval de Sta. Catalina d' una trentena d' anys, grasseta y que sol fer ses cartes a n' els toxerruts y a ses benaules que, com a xotets de cordeta, se deixen manar a sa senyora perque los diga sa sort o los endevin lo que cerquen; va de vila en vila per desetsisar o desencantar ses cases o persones ferides de mal bossí.

Serí devertit, si no fes plorar, lo que mos contaren va fer, un d' aquests dies passats, per desetsisar una casa no moltes hores enfora de Ciutat, que segons *diatnostich* seu estava feya dies etsisada. Sa tregué un llibret, que suposam sería vert, y comensá a lletjirhi a mitja veu y ab molta seriedat una bona estona: se posá a fer creus ab ses mans y escampant desiara per tota sa casa aygo que se cuidá antes de benehir, aficant un Santchristet que duya (¡pobre Santchristo!) dins un tassó ab aygo, acabá per fer com que agafá coses ab ses mans (suposam si serien els *etsisos*) y ab tota sa seriedat possible los anava arruxant defora. Axí desencantá o desetsisá aquella casa que no sabem com estaria.

¿Senyor Governador; y si en aquesta senyora y a ses companyeres les posás a s' ombra un parey de mesos; no faría un gran bé a 'n aquests pobrets plens de tox y buyts de cervell, que per creure en bruixes se deixen explotar y buidar sa butxaque? ¿y si les expatriava com a ses jitanes enviantles a Ceuta a desetsisar el presili que en tant de temps hey deu está; no l' hey agrahirían, el bon nom, s' honradés y sa cultura de sa nostra petita Roqueta? Que pos má a s' obra, y Mallorca en massa l' hey aplaudirá.

EL SEN ROELLA.

A LA BEATA CATALINA

EL poble mallorquí venera en los altars una valldemossina qui fou, desde minyona, combatuda p' el mals esperits y confortada ab les aparicions de Sants y d' angels; ha nom CATALINA, y ses despulles se conservan dins sepulcre d' or y crestay en lo convent de Santa Magdalena. Invocantla, el poble de Mallorca, sempre ha estat ascoltat; y de gracies celestials n' han plogut la manya sobre 'ls seus devots. Per axò hey acudim els necessitats de son socors; y ¡oh santa mallorquina! may com ara havíam freturat tant la vostra maravellosa protecció.

Desd' el cèl, be veis los greus perills que 'ns amenassan. Lo jovent en gran part descarriat, poble del esdevenidor, s' afarta y assodolla de plers materials, fugint del temple sant y de la llar paterna..... Vos qui foreu lliri de puresa dins el mon, y sempre eus encaminareu, fortificada ab la penitencia, dreta p' el camí de la virtut, pregau á vostron ben volgut Espos, que no comporti la degeneració de la nostra fillada.

L' illa, que 'l Rey Conquistador rescatá de la morisma, dins quals montanyes hey florireu com

una violeta celestial, vos aclamá per patrona; y avuy que es objecte de l' ambició dels inimichs d' Espanya y de les vostres creències..... Beata Catalina: postrats devant l' ossamenta del vostro cos, que l' Iglesia ha ecsaltat perque en vida l' humillareu, vos demanam pregueu al Salvador que vulga lliberarla de l' esclavitut que l' amenassa; y els nostros infantons embadalits devant lo vostre sepulcre d' or y crestay, engarlandat y lluminós, seguirá un any derrera s' altre cantanvos alabanses, tot cridant ab veus angèliques: *viva, viva!* la santa mallorquina, la Beateta, Sor Tomasa.

Ah! La fé de molts dels vostros compatricis decau minvada per l' incumpliment dels preceptes evangélichs; y la masoneria vetla escampant, per medi del prostituit periodisme tota sa diabólica influencia, totes ses enmatsinades idées, tot el calabruix abrusador de l' incredulitat..... Beata Catalina: ecserciu lo vostro poderós valiment devant Jesu-Crist senyor de cels y terra, pera que venga a noltros lo seu sant Reynat y, dins la nostra patria destruesca el poder de les tenebres, y encenga ab foch d' amor a Deu los nostros cors saldantlos tots amb la flama de la caritat en vérs del próxim. Axí sía, axí sía.

B. FERRÁ.

CREU MONUMENTAL.—Día 4 de Febrer de l' any passat anunciarem l' idea, (sugerida per un amich colaborador) de plantar una gran creu dalt el puig *lo Minyó* d' Inca; y fins ha pochs dies no s' han desxondits els bons fills d' aquella ciutat, segons *El Herald*, obrint una suscripció per alsar dita creu monumental, de ferro.

Avuy sols tenim temps per dar tant bona noticia als nostros lectors. MALLORCA DOMINICAL s' ofereix a prestar aussili per a que aquesta manifestació de Catolicisme sia un fet històrich lo més prest possible; y prega a Deu que totes les associacions de seglars relligiosos, ab los Srs. Directors sacerdots al devant, promoguin colectes y logrin reunir les cantidats indispensables per realisar un projecte digne dels catolichs mallorquins.

CRONICÓ

Juriol ✠ En nom de Deu sia. Amen.

Día 1.—Fa molta caló y molta gent posa es cuyro en remuy.

Día 2.—Els cans tornen ferne de ses seues; ses disposicions que *desyara* se donan contra ells, son lletra morta. Avuy ha tocat a un de per La Real mossegarne un altre.

—Entren dins se nostra badía tres bárcos de guerra francesos.

—Els tamborers de la Sala convidan a sò de pregó, al vecindari de Palma per assistir a sa festa ab que s' Ajuntament sol honrar, tal día com demá, al B. Ramon Lull aniversari de son martiri.

Día 3.—Se feu dita funció, a S. Francesch. Oficiaren canonges y predicá en castellá el M. I. D. Jusep Miralles. Hi assistiren una comissió de

s' Ajuntament, composta de tres retgidors; el Cabildo Catedral; els Collegials de la Sapiencia; dos senyors de la Causa Pia; dos de l'Arqueològica Luliana, y una regulá concurrencia de faèls devots del Beato Ramon: que no arribaven a una milèssima part dels qu' assistiren no fa un any a una reunió de sa Lonja... vos ne recordau?

—Cosa rara! Diuen qu' un municipal ha mort un ca que, per dins ciutat, n' havia mossegat altres set o vuit. Avuy ha tocat an aquest y hey ha dextat sa pell. Heu estampám com a primé *descalabro* de la rassa canina.

—Se 'n van els barcos francesos.

—En es Circol Mallorquí hi ha hagut renovació de personal de sa Junta directiva.

Dia 4.—Hi torna havé un altre barco de guerra francés.

—El Collegi de Farmacèutichs ha commemorat es primer aniversari de sa seua fundació ab un diná y brindis. Hi assistí el Sr. Governador.

—Un jove de 16 anys! s' es suicidat.

Dia 5.—Venen més barcos y en surten. Ell heu devem esser guapos, que mos vengia a veure tanta gent esterna; valga qu' aquest pich son francesos y no mos fan tan de mal d' uys com els inglesos. Diuen qu' en neden tants per aquestes aygos y que maniobren y que farán y que no farán y... a Madrit ' par que s' en regalin.

Dia 6.—Festa en el Collegi de la Puresa ab motiu d' haver rebut, s' Institut de Germanes de la Puresa de María Santíssima, l' aprovació pontificia y haver estat elevada a Congregació religiosa. Es matí hi ha hagut ofici solemne y es vespre vetlada literari-musical.

—Y... un altre barco de guerra.

Dia 7.—Es matí net, y es mig-día *pataplám* un altre ben gros dins es moll.

ES CRONISTA

GANÇONS DELS SEGADORS

(Continuació)

El segador sa faus venta
y axí el blat se fa venir
—Atlota 't vols establir
a ma cassa per a sempre?

Cada cavayó fa deu
tant si es garba com restreta;
segons s' atlot sa jugueta,
sa roba bona fa el preu.

El segador fa sa garba
y el vicari fa la creu;
segadores quant segueu
no us allunyeu de sa guarda.

Ben dematí en sa rohada
y gran día en sa calor
mos divertím bon amor
segant a una escarada.

M' engany si m' embarrioles
un altre any en so segar
per que me fas aixicar
un hora antes de cantar
els dematins ses tarroles.

Margalida portolana
canten una canten una,
si noltros segam de lluna
es que mos dona la gana.

Jo segava blat cabot
que 'm pegava pe 'l capell
l' amo estava content d' ell
¡y jo hey estava ben poch!

Ella sega malament
alt y brut y no fa via,
y la senten cada día
¡Jesús... quin sol tant calent!

En acabar de segar
de sa faus faré guingayes
y del devantal cucales
per fer batre el bestia.

Sa madona de Son Mata
enguany l' han feta segar,
si s' ho deixa comportar
l' any qui vé, la farán batre.

L' any coranta vaig segar
devora una jovensana
may la vaig sentir cantar
si no que sempre va anar
de puput y mala gana.

S' ordi de Son Lluch parlá
y va dir a sa madona:
ja no faré cosa bona
perque m' heu sembrat tardá.

S' ordi de Son Lluch parlá
y va dí a n' els segadós:
un poch més acalauvós
y me podreu safalcá.

L' amo diu a sa madona
regalau als segadós
un ou frit per cada dona
y si es homo dauní dos.

Noltros tením un bergant
qui sega ab so mariotlo
y abriga tan bon rotlo
com se claredat d' un llamp.

Més d' una hora ha que m' engrons
y encara no teng falcada,
me pens que m' hauré esquinsada
sa voreta dels faldóns.

Catalina potecari
cantan una cantan una,
noltros segám en sa lluna
perque mos es necessari.

Afanyet a espigolá
cui ses blanques y ses negres,
que a cada manat que aplegues
hey tens un bosí de pá.

A un tay de segadors
hey sol haver una ayguera
que vá derrera derrera
a posta per servirlós.

Tot lo día vaig derrera
ab sa coueta penjant
el vespre aniri davant
si tench se cama jējuera.

Sabs quant vendrán ajudants?
quant no n' haurém menester;
ja tornaréu l' any qui vé
que per seure hi haurá banchs.

Civadeta, curta y clara
curteta y clara no ret
segadors, ell ja está fet
ja no n' hi ha per suara.

MOSSEN MANUEL.

REBUT Y AGRAHIT

—*Els dos Mestres de fuster*, comedia mallorquina amb un acte y en vers, original de A. García Rover.

Vetaquí una bella mostra de lo meteix que l' autor ensenya amb sa pessa dramática: un obrer ben encaminat, fener y estudiós, al costat de son germá, ignorant caperrut e influit per un polítich socialista. El primer se fá inteligent y se guanya la consideració honrosa y l' aussili dels homos de bé y de major categoria; el segon perd els parroquians y s' exposa a correr la mala sort dels utopistes que suposan irreconciliables els drets dels trabayadors y els dels acomodats.

L' argument es sencill y son desenrotlo fet ab naturalidat. Creim qu' els obrers haurían de assistir a la representació per dursen una ensenyansa profitosa. Y no deim res més perque contám al in-

teligent tipógrafo Sr. García Rover, entre els amichs colaboradors del nostro setmanari.

—*Invitació* per contribuir a l'*Exposición Industrial y de Labores mallorquinas*, que la Junta de Festejos de S. Magín, se proposa celebrar per Agost vinent, en el salón de la sociedad *Mar y Tierra* del Arraval de Sta. Catalina.—Ferém lo que podrém.

—*Vint y cinch pesetes*.—D' un anònim, destinades al cost del dibuix original y de son Transport litogràfich, del *Martiri de Ramon Lull*; estampa repartida ab lo nostro derrer número extraordinari.

—*Invitació*, de part del M. I. Sr. D. Jusep Miralles Arxiver de la Catedral de Palma, per assistir a la lectura de la *memoria històrica* y descriptiva; que fou día 17 del corrent a presencia dels Srs. membres dels Còs de Bibliotecaris y Arxivers palmesans y de alguns literats, bibliófls y periodistas. En tenir espay y lleguda parlarém del llarg y ben avengut y utilíssim trabay prestat per dit Sr. Capitular.

—*Humorísticas*.—Versos en catalá per Antoni Ribera y Castells. No podem recomanarlo.

B. FERRÁ.

ENTRETENIMENTS

PREGUNTES

¿Qu' es lo primé que fa un homo si te sa desgracia de caure?

¿Com sol sortí un ca qu' ha caigut dins s'aygo?

¿Qu' es lo que se necessita per escriure be?

¿Que sol fer un atlot totduna que li han encivellat una bufetada sensa estarne prevengut?

UN MUSICH

Ses solucions en el número próxim.

Mallorca Dominical

REVISTA BILINGÜE

Este semanario tiene por objeto difundir lectura sana en forma amena y al alcance de todas las inteligencias.

Se sufragan los gastos por medio de suscripciones desde

25 cénts. de peseta mensuales en adelante

ADMINISTRACIÓN: Cadena, 11.

GRAN ALMACEN DE PAÑERIA SASTRERIA Y NOVEDADES

de BARTOLOMÉ GUMBAU É HIJOS S. en Cta.

Jaime II números 87, 89, 91, 93 y Escursach 16 y 18—FRENTE AL BANCO DE ESPAÑA

Completos y variados surtidos en todos los artículos tanto del país como del extranjero.

Sastrería para Militares y señores Sacerdotes

Secciones especiales.—Gran colección en damascos, tapicerías, cingulos, albas y galones.—Espléndido surtido en artículos negros de luto para Señora.

OBJECTES Y ROBES D' IGLESIA

BAZAR de D. Juan Montaner

Carrer del Sindica, números, 2 á 10

LA INDUSTRIAL

Gran Bazar de mobiliari artístich, tapizería, cristalería, objectes decoratius, etc. etc.—Enfront del Carrer de Sant Nicolau, entre el *Pas d' en Quint* y la *Costa d' en Brossa*.

PRÈUS ECONÓMICHS**LA ROQUETA**

DE

D. PERE A. CETRE

Fábrica de tota classe de cerámiques artístiques y de retjoles vernisades y altres objectes ornamentaris y de profit per la construcció d' edificis.—Despatx, carrer de San Miquel.

GRAN TALLER DE ESCULTURA RELIGIOSA

DE JOSÉ QUIXAL

56—Villarroel—56 — BARCELONA

Especialidad en imágenes de madera para el culto católico. En dicho acreditado taller se trabaja indistintamente el bronce, mármol, piedra y madera, construyéndose la estatuaria monumental, todo de un gusto verdaderamente artístico y en condiciones sumamente económicas.—Se remiten gratis, nota de precios, presupuestos y dibujos.

Ventas al por mayor y menor.—Solicita representantes

**CASA ESPECIAL PER ESCULTURA RELIGIOSA
ORNAMENTS SAGRATS**

y representant de la fábrica de vidrieras de colors y gravats de

J. AMIGÓ

DE BARCELONA

Plassa d' Antoni Maura número 22

PALMA DE MALLORCA

Se construeixen imatges de sants, en fusta, de primera, segona y tercera classe; com també retaules, sagraris, altars, candalers, cirials, canelobres, sacres y tot lo relatiu á l' ornamentació escultural de les iglesies.

S' hi trobarán també, terns, casulles, capes, estoles, mandils, camis, sobrepellics, ámits, flochs de misal, bonets, galons, cinguls, confeccionat tot ab teles de la tan enomenada fábrica d'els *Fills de M. Susi* de Barcelona.

Casa Grandía Hospedaje para Rdos. Sacerdotes y demás personas católicas, desde 3 pesetas diarias en adelante.

PUNTO EL MÁS CÉNTRICO

Baños Nuevos, 12--2.º--2.º—BARCELONA

OBRADOR D' ARGENTERÍA

Dirigit per D. Jusep Fortesa = Rey

Mestre Orífice de la Catedral

Carrer de Colón, núm. 23—PALMA

Almacenes SAN JOSÉ

BRONDO esquina al BORNE

EN las secciones de SEDERÍA, ESTAMPADOS, ALPACAS se acaban de recibir grandes existencias de gran novedad, para verano.

SEDAS MODERNISTAS

CRESPÓN

BATISTAS fabricación especial por la Casa

NUEVOS MODELOS EN CONFECCIONES, Camisería, Refajos y toda clase de prendas interiores, tanto de Caballero, como para Señora.

NOTA=Venta por mediación de cupones
en todos los artículos existentes en los **ALMACENES**

FÁBRICA ANTIGA DE GAS

Sa que mos dugué sa millora d' aquesta llum tan cómoda y neta.

Sa que l' any 1857 triunfá dels seus competidors á sa subasta, perque va fé una rebaixa en el preu de s' alumbrat publich, que aventatjava emb' un 23 per cent s' oferta que els altres feyan.

Y sempre ha cumplit tots els seus compromisos.

Sa que en 40 anys may meresqué de s' Ajuntament sa mes petita amonestació.

Y conta ab sos mes principals centres de consum.

Y de cada día reb mostres de simpatía des publich.

Sa que ven es gas mes barato y ofereix mes ventatjes als seus parroquians.

OFICINAS: Porella? 16.